

20130892128

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ

Врз основа на член 4 став (2) Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, („Службен весник на Република Македонија” број 29/2002, 85/2003, 40/2004, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 48/2009, 50/2010, 171/2010, 36/2011, 98/2012 и 13/2013) и член 13 став (2) од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија” број 7/2008, 124/2010, 17/2011 и 13/2013), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, на седницата одржана на 30.5.2013 година, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ НА ДОБРО КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКИТЕ ДРУШТВА

Општи одредби

Член 1

Со овој правилник поблиску се пропишува начинот на добро корпоративно управување на друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови, друштвото за управување со доброволни пензиски фондови и друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови (во натамошниот текст: пензиско друштво).

Член 2

(1) Корпоративното управување на пензиско друштво претставува збир на правила со кои се уредуваат начинот, постапките и процесите преку кои органите на надзор и управување, лицата со посебни овластувања и одговорности и раководните лица во пензиското друштво донесуваат одлуки во врска со управувањето на друштвото и пензискиот фонд и начинот како се следи имплементацијата на тие одлуки.

(2) Целта на доброто корпоративно управување на пензиското друштво е обезбедување одговорност и транспарентност во работењето на пензиското друштво, создавање доверба меѓу органите на надзор и управување и заинтересираните субјекти особено членовите и пензионираниите членови на пензиските фондови, подобрување на ефикасноста и намалување на ризиците од работењето на пензиското друштво и пензиските фондови.

Член 3

(1) Пензиското друштво донесува кодекс за добро корпоративно управување кој треба да содржи опис на:

а) квалификации, знаења и одговорности кои треба да ги поседуваат членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности и раководните лица;

б) професионални стандарди и корпоративни вредности на пензиското друштво;

в) поделба на овластувањата и одговорностите и линии на известување меѓу сите вработени;

г) внатрешна контрола и спроведување на внатрешна и надворешна ревизија;

д) политика за следење на перформанси и наградување;

ѓ) начинот на објавување на информациите за работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд;

е) начинот на исполнување на фидуцијарната должност;

- ж) принципи и целите за инвестирање на средствата на пензискиот фонд;
- з) систем за идентификација, мерење и управување со ризици;
- с) систем за контрола на усогласеност на работењето со прописите и
- и) систем за поплаки од членови и пензионирани членови.

(2) Пензиското друштво треба да обезбеди усогласеност на работењето на пензиското друштво со овој правилник и со кодексот за добро корпоративно управување на пензиското друштво.

Квалификации, знаења и одговорности кои треба да ги поседуваат членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности и раководните лица

Член 4

(1) Членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластување и одговорности и раководните лица треба да поседуваат соодветни квалификации, експертиза и знаења, добра репутација без предизвикување на судир на интереси, чесност, компетентност и личен интегритет како и да ја разбираат својата улога во корпоративното управување со пензиското друштво.

(2) Членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластување и одговорности и раководните лица во пензиското друштво треба да имаат соодветна управувачка и оперативна компетентност заради извршување на должностите кои им се доделени и секогаш да бидат информиран за прашањата кои се однесуваат на нивниот делокруг на работа.

(3) Составот и начинот на работа на надзорниот одбор и управниот одбор треба да обезбеди независно, автономно, самостојно и слободно изразување на ставовите и мислењата на секој член на овие органи.

(4) Членовите на надзорниот одбор и управниот одбор треба да постапуваат врз основа на целосна информираност, со внимание на уреден и совесен стопанственик и во интерес на членовите и пензионираниите членови на пензиските фондови со кои пензиското друштво управува.

Член 5

(1) Управниот одбор на пензиското друштво определува лица со посебни одговорности и овластувања и/или раководни лица во пензиското друштво и го надгледува нивното работење.

(2) Лицата со посебни овластувања и одговорности и раководните лица треба да поседуваат стручност и способност да раководат со активностите кои се во делокруг на нивните надлежности и да спроведуваат ефикасно следење на работењето на вработените кои се директно одговорни пред нив.

(3) Лицата од став (1) на овој член во рамките на своите надлежности ги дефинираат и распределуваат должностите и одговорностите на вработените и постојано го надгледуваат нивното остварување.

Член 6

(1) Надзорниот одбор и управниот одбор на пензиското друштво најмалку еднаш годишно вршат проценка на исполнување на условите кои членовите треба да ги исполнуваат согласно закон и донесуваат заклучоци за својот состав, бројот и должностите.

(2) Заради обезбедување на ефикасност во одлучувањето на надзорниот одбор на пензиското друштво, управниот одбор треба да го информира надзорниот одбор за сите

прашања кои се од надлежност на надзорниот одбор. Информациите кои ги доставува управниот одбор треба да бидат навремени, точни, целосни и лесно разбирливи.

(3) Управниот одбор најмалку еднаш годишно врши оценка на работењето на секој вработен и работно ангажиран во пензиското друштво.

Член 7

(1) Надзорниот одбор на пензиското друштво најмалку еднаш во годината врши самоевалуација односно оценка на сопственото работење и ги идентификува ризиците и слабостите во своето работење.

(2) Надзорниот одбор најмалку еднаш во годината врши оценка на работењето на управниот одбор на пензиското друштво која се состои од оценка на:

- а) постигнување на стратешките цели на пензиското друштво;
- б) спроведување на деловниот план и програма за работа на пензиското друштво и пензиските фондови;
- в) спроведување на инвестиционите стратегии на пензиските фондови;
- г) структура и функционирање на системите за внатрешна контрола и управување со ризици;
- д) примена на интерните правила и процедури;
- ѓ) квалитет на процесите за финансиско известување и
- е) усогласеност на работењето на членовите на управниот одбор со законите и подзаконските акти.

Член 8

Членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластување и одговорности и раководните лица во пензиското друштво треба да имаат услови за континуирана обука преку нивно запознавање со меѓународните искуства и добрите практики на управување со пензиско друштво и пензиски фонд, особено во областите каде се констатирани слабости и потреба од унапредување.

Професионални стандарди и корпоративни вредности на пензиското друштво

Член 9

(1) Членовите на надзорниот и управниот одбор ги утврдуваат и следат исполнувањето на професионалните стандарди и корпоративните вредности на пензиското друштво и со нив ги запознаваат сите вработени.

(2) Управниот одбор го изготвува, а надзорниот одбор го одобрува етичкиот кодекс на пензиското друштво кој преставува збир од професионални стандарди и корпоративни вредности на лица со добра репутација, а се однесува најмалку на:

- а) спречување на судир на интереси;
- б) спречување на злоупотреба на информации добиени како резултат на службена положба и
- в) професионализам во работењето.

(3) Етичкиот кодекс еднакво се применува на членовите на надзорен и управен одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности, раководните лица и останатите вработени во пензиското друштво.

(4) Врз основа на етичкиот кодекс управниот одбор усвојува и применува јасни правила и процедури со кои може да се идентификуваат потенцијални судири на интереси и се дефинираат мерки и активности кои се преземаат во случај на постоење на судир на интереси.

Поделба на овласувањата и одговорностите и линии на известување меѓу сите вработени

Член 10

(1) Надзорниот одбор и управниот одбор треба да донесат интерни правила и процедури со кои јасно се разграничува улогата, овластувањата и одговорностите на членовите на надзорниот одбор и управниот одбор на пензиското друштво и се обезбедува разбирлива, транспарентна и документирана постапка за донесување на одлуки врз основа на добра информираност и јасна и конзистентна поделба на одговорностите.

(2) Надзорниот одбор и управниот одбор работите од својата надлежност ги извршуваат согласно закон и јасно дефинирани интерни писмени правила и процедури кои треба да обезбедат седниците да бидат добро организирани, со навремено доставени соодветни материјали и да обезбедат активно учество на сите членови.

(3) Пензиското друштво треба да поседува ефикасни линии на известување и комуникација кои даваат сигурност дека секој поединец во пензиското друштво во целост ги разбира и се придржува кон процедурите за одговорности и должности и дека сите информации се достапни до соодветните нивоа на вработени.

(4) Процесот на известување треба да овозможи управниот одбор да добива соодветни, навремени, точни, целосни и лесно разбирливи информации за работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд со цел ефикасно да делегира одговорности на вработените и да го контролира нивното исполнување.

Внатрешна контрола и спроведување на внатрешна и надворешна ревизија

Член 11

(1) Надзорниот и управниот одбор треба да обезбедат ефикасен процес на внатрешна контрола и ефикасно спроведување на внатрешната и надворешната ревизија.

(2) Ефикасна внатрешна контрола подразбира континуирано следење, идентификување и управување со ризиците на кои е изложено пензиското друштво и кои може негативно да влијаат врз остварувањето на поставените цели на пензиското друштво.

(3) Внатрешната контрола се спроведува од страна на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности, раководните лица и другите вработени во пензиското друштво и подразбира активно познавање на својата улога во процесот на внатрешната контрола од страна на секој вработен во пензиското друштво.

(4) Внатрешната контрола треба да биде јасен и разбирлив дел од описот на задачи на секој поединец во пензиското друштво и тоа во вид на: политики, процедури, писмени правила, софтвери и програми, делегирање на овластувања, работни задачи, задачи содржани во менаџерски и други договори, организација и слично.

(5) Внатрешната контрола како континуиран процес треба да обезбеди разумна сигурност за постигнување на следните цели:

а) заштита на вредноста на средствата на пензиското друштво и на пензискиот фонд со кој тоа управува од измама, неовластено стекнување, употреба или погрешно прикажување;

б) остварување на повисок принос во однос на ризик на пензискиот фонд со кој пензиското друштво управува;

в) изработка на точни и навремени финансиски извештаи и точност и потполност на сметководствената евиденција на пензиското друштво и на пензискиот фонд со кој тоа управува и

г) зголемување на ефикасноста на целокупното работење на пензиското друштво, унапредување на ефикасноста на управувањето со посебен акцент на управувањето со ризиците, како и усогласеност со законите, актите и интерните процедури и политики на пензиското друштво.

(6) Управниот одбор на пензиското друштво е одговорен за воспоставување на соодветна средина за ефикасно функционирање на процесот на внатрешна контрола, како и за постојаното следење на ефикасноста на овој процес.

(7) Ефикасноста на процесот на внатрешна контрола треба постојано да се оценува и унапредува.

Член 12

(1) Надзорниот одбор на пензиското друштво воспоставува посебна и независна организациона единица за внатрешна ревизија која за својата работа одговара пред надзорниот одбор на пензиското друштво.

(2) Внатрешната ревизија во пензиското друштво треба да претставува независна активност на давање на објективно уверување и совет, воспоставена со цел да придонесе за унапредување на работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд.

(3) Внатрешната ревизија треба да помага во осварување на целите на пензиското друштво и пензискиот фонд, применувајќи систематски, дисциплиниран пристап за процена и подобрувањето на ефективност на процесите за управување со ризикот, контролата и управувањето на пензиското друштво.

(4) Внатрешната ревизија, при спроведување на контролните активности, треба да даде посебен акцент на процесот за управување со ризици, со посветување на поголемо внимание на поризичните подрачја на работење.

(5) Внатрешната ревизија ги извршува своите активности во согласност со закон, овој правилник, принципите и стандардите за внатрешна ревизија, етичкиот кодекс на пензиското друштво, кодексот за добро корпоративно управување на пензиското друштво и процедурите за работењето на внатрешната ревизија.

(6) Внатрешната ревизија ги спроведува контролните активности врз основа на изготвен годишен план за работа за наредната година.

(7) Надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности, раководните лица и останатите вработени треба да придонесат за зголемување на ефикасноста на внатрешната ревизија во пензиското друштво преку:

а) обезбедување на целосна независност во спроведувањето на внатрешната ревизија;

б) обезбедување на услови за објективност и неутралност во спроведувањето на внатрешната ревизија преку исклучување на можноста за ангажирање на вработените во оваа организациона единица да извршуваат други работни задачи;

в) обезбедување на услови за пристап до сите документи и информации неопходни за извршување на внатрешната ревизија и можност за комуникација со било кој вработен во пензиското друштво;

г) навремено и ефикасно спроведување на препораките на внатрешната ревизија и

д) ангажирање на внатрешната ревизија за оценка на ефикасноста на процесите и внатрешна контрола и системите на управување со ризиците.

Член 13

(1) Надзорниот одбор предлага, а собранието на акционери на пензиското друштво донесува Политика за избор на надворешен овластен ревизор која ги содржи принципите за избор на надворешниот овластен ревизор и користењето на услугите на истиот.

(2) Собранието на акционери треба да избере надворешен овластен ревизор со добри референци кој ќе работи во согласност со меѓународните стандарди за ревизија, со

Кодексот за етика на професионални сметководители утврдени од страна на Меѓународната федерација на сметководители, со соодветниот пропис со кој се регулира содржината на ревизијата на работењето и годишните финансиски извештаи на пензиското друштво и со други прописи со кои се регулира работењето на надворешниот овластен ревизор.

Политика за следење на перформанси и наградување

Член 14

(1) Надзорниот одбор треба да усвои и да применува транспарентна, конкурентна, фер и одговорна политика за следење на перформанси и наградување во пензиското друштво.

(2) Политиката за следење на перформанси и наградување треба да содржи правила и критериуми за определување на наградите, годишните бонуси и останати парични и непарични примања за членовите на надзорниот одбор, управниот одбор и сите вработени во друштвото. Политиката за следење на перформанси и наградување ја донесува надзорниот одбор, а ја одобрува собранието на акционери.

(3) При дефинирање на политиката и утврдување на висината на наградата за членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности, раководните лица и вработените посебно треба да се имаат во предвид следните критериуми:

- а) обемот на надлежности;
- б) проведување на програма за работа на пензиското друштво и пензиските фондови;
- в) успешност во извршување на работите;
- г) личен придонес во успешноста на работењето на пензиското друштво и пензиските фондови;
- д) остварување на личните цели и
- ѓ) релативните перформанси на пензиското друштво и пензиските фондови во однос на другите пензиски друштва и пензиски фондови на релевантните пазари.

(4) Политиката за наградување треба да обесхрабрува прекумерно преземање на ризици, да стимулира обезбедување на долгорочен одржлив раст на вредноста на пензиското друштво и на пензискиот фонд, да биде предмет на периодична оценка и анализа и да се прилагодува на финансиските можности на пензиското друштво и на пензиските фондови.

Начин на објавување на информациите за работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд

Член 15

(1) Надзорниот одбор и управниот одбор се одговорни за транспарентно, навремено и точно објавување на информациите за работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд со кој управува.

(2) Управниот одбор е одговорен за изготвување и објавување, најмалку еднаш во годината, извештај за работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд со кој управува, кој најмалку содржи:

- а) информации и податоци за составот и функционирањето на надзорниот одбор и управниот одбор и останатите органи во пензиското друштво кои учествуваат во донесувањето на одлуките за инвестирање на средствата на пензискиот фонд (постапката за именување и разрешување на членовите, нивните квалификации, критериуми за независност на член на надзорниот одбор, дефинирањето на материјалниот интерес и

деловниот однос со пензиското друштво, обврските и одговорностите на членовите на надзорниот одбор и управниот одбор и другите органи);

б) информации и податоци за организационата структура на пензиското друштво;

в) акционерска структура на пензиското друштво;

г) трансакциите со поврзани лица согласно член 3 став (2) од Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиско друштво;

д) информации и податоци поврзани со примена на кодексот за добро корпоративно управување на пензиското друштво и објаснување на усогласеноста односно неусогласеноста на корпоративното управување на пензиското друштво со неговиот кодекс;

ѓ) податоци за висината на вкупните примања на членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности, раководните лица, консултанти за работењето на пензиското друштво и пензискиот фонд како и други обврски кон овие лица;

е) податоци за остварената добивка на пензиското друштво и

ж) податоци за перформансите на пензискиот фонд претставени преку споредба на остварениот номинален и реален принос со дефинираниот репер во инвестиционата стратегија.

(3) Надзорниот одбор го контролира транспарентното, навремено и точно објавување на информациите кои се однесуваат на работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд.

Начин на исполнување на фидуцијарната должност

Член 16

(1) Членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластување и одговорности и раководните лица во пензиското друштво имаат фидуцијарна должност да работат единствено во корист на интересите на членовите и на пензионираните членови на пензиските фондови.

(2) Фидуцијарната должност се спроведува со примена на високи стандарди на етика и интегритет и без судир на интереси и треба да се обезбеди нејзина примена од страна на секој вработен и работно ангажиран во пензиското друштво.

(3) Членовите на надзорниот одбор, управниот одбор, лицата со посебни овластување и одговорности и раководните лица во пензиското друштво, при управувањето и контролата на инвестирањето на средствата на пензискиот фонд со кој управува пензиското друштво, треба да применуваат степен на грижа, делотворност и вештини кои би ги применувал разумен човек при инвестирање на сопствените средства.

Принципи и цели за инвестирање на средствата на пензиските фондови

Член 17

(1) Пензиското друштво ги инвестира средствата на пензискиот фонд со кој управува согласно закон и инвестиционата стратегија со цел остварување на највисок принос единствено во полза на членовите и пензионираните членови на пензиските фондови и преку диверзификација и финансиска анализа да се минимизира ризикот од загуби.

(2) Управниот одбор е одговорен за разумно, совесно и законско инвестирање на средствата на пензискиот фонд и за донесување на одлуки за инвестирање на средствата на пензискиот фонд.

(3) При дефинирањето на инвестиционата стратегија и дневните инвестициони одлуки, управниот одбор треба да ја има во предвид долгорочната природа на пензискиот систем и

инвестициониот хоризонт на членовите и пензионираните членови на пензискиот фонд, наспроти водење на политика со цел постигнување на краткорочно добри инвестициони резултати.

(4) Лицата вклучени во процесот на инвестирање на средствата на пензискиот фонд при носење на инвестиционите одлуки треба да ги земат во предвид советите и препораките дадени од одговорното лице за управување со ризици.

(5) Управниот одбор треба да донесе, а надзорниот одбор да усвои, Политика за гласање и присуство на собрание на издавачи на хартии од вредност во кои се инвестирани средствата на пензискиот фонд.

(6) Надзорниот одбор оценува дали одлуките на управниот одбор за инвестирање на средствата на пензискиот фонд се единствено во интерес на членовите и пензионираните членови на тој пензиски фонд.

Систем за идентификација, мерење и управување со ризици

Член 18

(1) Пензиското друштво треба да обезбеди ефикасен систем на идентификација, мерење и управување со ризици во работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд со кој тоа управува.

(2) Надзорниот одбор и управниот одбор треба да бидат запознати со основните ризици во работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд, со посветување посебно внимание на поризичните подрачја на работење на пензиското друштво и на пензискиот фонд, како и со основните методи со кои секој ризик се идентификува, мери и управува.

(3) Управниот одбор при донесување во одлуките треба да ги има во предвид сите релевантни ризици обезбедени од одговорното лице за управување со ризици врз основа на објективна анализа на ризиците.

Член 19

(1) Управниот одбор треба да донесе интерна политика за идентификација мерење и управување со ризиците во работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд и е одговорен за нејзиното спроведување.

(2) Надзорниот одбор ја одобрува политиката за идентификација, мерење и управување со ризиците, го контролира нејзиното спроведување и оценува дали одлуките на управниот одбор за инвестирање на средствата на пензискиот фонд се единствено во интерес на членовите и на пензионираните членови на тој пензиски фонд.

(3) Управниот одбор воспоставува процедури врз основа на интерната политика од став (1) на овој член и е одговорен за нивно спроведување.

Систем за контрола на усогласеност на работењето со прописите

Член 20

(1) Пензиското друштво треба да воспостави систем на контрола на усогласеноста на работењето на пензиското друштво и пензиските фондови со прописите.

(2) Управниот одбор треба да донесе и спроведува процедури за контрола на усогласеност на работењето на пензиското друштво со законите, подзаконските и интерните акти кои се однесуваат на работењето на пензиското друштво и на пензискиот фонд.

(3) Управниот одбор треба да воспостави начин на контрола со кој ќе осигури дека процедурите од став (2) на овој член соодветно се применуваат во работењето на пензиското друштво и пензискиот фонд.

(4) Управниот одбор определува едно или повеќе лица задолжени за контрола на усогласеност на работењето на пензиското друштво со прописите, водејќи сметка да не предизвика судир на интереси.

(5) Надзорниот одбор ги одобрува процедурите за контрола на усогласеноста на работењето на пензиското друштво со прописите и врши надзор на управувањето со ризикот од неусогласеност на работењето на пензиското друштво со прописите.

Систем за поплаки од членови и пензионирани членови

Член 21

(1) Пензиското друштво треба да воспостави ефикасен систем на поплаки од членовите и пензионираниите членови на пензискиот фонд со кој управува до пензиското друштво.

(2) Управниот одбор треба да обезбеди писмена процедура и лица за:

- а) прием на поплаки;
- б) спроведување на постапка со преземање на сите активности за, ажурно и во разумен рок, разрешување на поплаката;
- в) одговарање на поплаката на јасен и разбирлив начин;
- г) евиденција на поплаките и
- д) известување на управниот одбор за сите постапки и превземени активности.

Завршни одредби

Член 22

Со влегувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Кодексот за добро корпоративно управување на пензиските друштва („Службен весник на Република Македонија” бр.171/2010).

Член 23

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија” .

Бр. 01-757/10
18 јуни 2013 година
Скопје

Претседател
на Советот на експерти,
д-р **Булент Дервиши**, с.р